

Əziz Şuşa, biz qayıtdıq!...

Bu günə minlərcə şükür olsun! Biz bu günə necə gəlib çıxdıq? 1992-ci ilin bu günləri qan ağlayırdıq... 2020 - ci ilin bu günləri Şuşada "guya demokrat" Paşinyan qalib ədəsi ilə "yallı" gedir, kabab yeyirdi – şəhər, musiqi, yemək bizim idi. Ancaq bu varidatın dadı, zövqü - səfası düşmənin, kədəri bizim idi...

2020 - ci ilin 8 noyabrında Şuşa azad olundu. Gördük ki Şuşa, şuşalılığın qürubuna enirmiş... Doğrudur, Şuşa öz milli qürurunu, Azərbaycan şəhəri identivliyini, dağlar incisi ləyaqətini itirməmişdi. Ancaq bir an öncə Şuşa xarakterinə uyğun təmir - bərpaya başlanmalı, Şuşaya şuşalılıq qayıtmalıydı. Müharibədən çıxmış ölkə qarşısında 30 illik işğalın ağır yaralarını sağaltmaq, görüləcək böyük işlərin sürətli və keyfiyyətli icrası zərurəti yaranmışdı. Üstəlik, düşmən daşnaklı, "demokrat"lı, solçulu - sağlı, "əvəzçixma" çağırışları edir, yaxın - uzaq himayədarlarının siyasi - diplomatik dəstəyindən həvəsə düşürdü... Bax, belə bir vaxtda keçirildi "Xarıbülbul" festivalı. Şəhərdə aparılmış əsaslı təmir - bərpa işlərinin ilkin nəticələri, yeni tikintilərin təməlinin qoyulması və s. dünyaya nümayiş olundu.

Minnətdarlıqla xatırlayırıq ki, Azərbaycan mədəniyyətinin önəmli ocaqlarından olan Şuşanın qorunması ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin özəl diqqətində olub. "Şuşa şəhərinin tarixi hissəsini tarix - memarlıq qoruyucu elan etmək haqqında" qərar hələ 1977 - ci ildə ulu öndərin təşəbbüsü ilə qəbul edilib. Həmin qərarla Şuşada abidələrin qorunması, görkəmli mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin xatirələrinin əbədiləşdirilməsi yönündə önəmli addımlar atılıb.

Şuşanın azad olunması və onun əsaslı bərpası, bir çox yerlərinin yenidən qurulması, bununla da dağların başındakı incinin Azərbaycan mədəniyyətində öz layiqli yerini

Mədəniyyət paytaxtımız Şuşa 2021 – ci ilin 12 - 13 may tarixində mükəmməl "Xarıbülbul" musiqi festivalına evsahibliyi etdi. Müzəffər Ali Baş Komandan, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq Heydər Əliyev Fondunun təşkil etdiyi şahənə musiqi festivalının keçirilməsi Şuşanın mədəniyyət mərkəzi statusunun bərpasının, bütövlükdə Qarabağın tarixi simasının özünəqayıdışının parlaq təəcəssümüdür.

alması ümummilli liderin böyük hədəflərindən idi... "Xarıbülbul" festivalında ölkə başçısının kövrəldən, bütün izləyiciləri duyğulandıran lent yazısından da bir daha tanış olduğumuz kimi, ümummilli lider Qarabağı Şuşasız, Azərbaycanı, ümumiyyətlə, Qarabağısız təsəvvür etməmiş. Şuşanın azad olunması xəbərini verərkən dövlət başçısının dediyi sözlər bu dediklərimizin yaratdığı tarixi mənzərəyə aydın güzgü tutur: "Mən bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, ulu öndərin ruhu şaddır!

Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları!"

Özünün dediyi kimi Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermək dövlət başçısının həyatında, bəlkə də, ən xoşbəxt günlərdən biri idi.

"Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!" – Bu sözlərin trendə çevrilməsi heç təsadüfi deyil. Sanki o gün fərq etdik ki, Şuşa sözünə ən çox yaraşan söz yaralı, dərdli və daha neçə qatar başqa söz deyil, məhz ƏZİZdir. – Əziz Şuşa!

Prezidentin dilsiz – ağızsız, daşdan - ağacdan tikilmiş şəhərə deyil, insana müraciət edirmişcəsinə

müraciəti başqa bir gözəllikdir və özünəxas fəlsəfi izah tələb edir.

Şuşa bizim üçün bir şəhərdən daha artıqdır. Şuşanın mənası Şuşadan böyükdür. Bu dərinliyi, bu üfüqü Prezidentin Şuşaya duyğulu, əzmlə münasibətində, sevgisinin hər anında, çalarında görməmək mümkün deyil. "Xarıbülbul" festivalının formatı, tərtibatı o sevgi ilə yoğrulmuş, şəkillənmişdi. Prezident hələ bu ilin birinci ayında Şuşanı mədəniyyət paytaxtı elan emişdi. Bununla belə cari ildə imzaladığı sərəncamla bu elanını rəsmiləşdirdi. Yanvar elanından sonra ortaq Türk və İslam qurumlarının başçıları Şuşanın Türk dünyasının, İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan olunması üçün də təkliflə dövlət başçısına müraciət etmişdilər. Bunlar çox xoş hadisələrdir, fərəhdür, qürurvericidir.

Bu fərəh, qürur "Xarıbülbul" festivalının etnik palitrası ilə, bir ulu xalqın ilmələri kimi şəkillənən Azərbaycan güllüstanı olaraq 12 - 13 mayda Cıdır düzündə təcella etdi. Əziz Şuşada 30 illik fasilədən sonra bu il birinci dəfə keçirilən "Xarıbülbul" musiqi festivalı şəhidlərimizin əziz xatirəsinə ad edilmişdi. Bu, özlüyündə Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki tarixi zəfərinin mədəniyyət sahəsində davamıdır. Qafqazın konservatoriyası öz ilkin funksiyasına dönür. Şuşaya şuşalılıq qayıdır – ruh kimi, can kimi! Bu işdə sənətin estetik dəyərləri, mədəniyyət fəvqəladə yerə sahibdir.

"Xarıbülbul" bu məqamların böyük təzahürü idi. Necə deyərlər, hərbi təzahürətdən sonrakı mədəni təzahür, məntiqi şəkillənmə! Müharibədə qızıl ləyaqət göstərmiş dövlətimiz, xalqımız, ordumuz, indi də sülhəratmada, mədəniyyətdə qızıl ləyaqət göstərir. İşğal mədəniyyətsizliyi quruculuq mədəniyyəti ilə əvəzlənir. Azadlıq işi abadlıq işi ilə davam və inkişaf edir.

Gələcək il 270 illik yubileyi qeyd olunacaq Şuşa, Azərbaycan xalqının neməti, milli sərvətidir. Prezidentin sözləri ilə desək, ermənilər nə qədər çalışsa da, Şuşadan Azərbaycan ruhunu silə bilmədi. Beləliklə, 30 ildən sonra bərpa edilən mükəmməl festival da, sözün əsl mənasında milli birlik, qürur, zəfər, ləyaqət bayramına çevrildi. Heç kəsə sirr deyil ki işğalçı Ermənistanın rəsmi təbliğatı, xüsusi qurumları 30 il boyunca respublikamızda müxtəlif dini, etnik icmalar arasında tərifiqə yaratmaq, unitar dövlətçiliyimizi zəiflətmək, parçalamaq üçün davamlı iş aparıb, bu məqsədlə açıq, gizli qurumlar yaradıb, dünya erməniliyi tərəfindən ciddi dəstək də daxil olmaqla, milyonlarla vəsait xərclənib.

Monoetnik quruluşa malik Ermənistan, dözümsüz erməni cəmiyyəti özlərinin ədalətsiz, oyunbaz, xəbis siyasətinə müqabil, 44 günlük müharibədə bütün etnik və dini icmalarla mənsub azərbaycanlıların "Ya Qarabağ, ya ölüm!", "Qarabağ Azərbaycandır!" harayını, eşqini anlaya bilməzdi. Vahid amal, vahid bayraq altında birləşərək çiyin - çiyinə döyüşən Azərbaycan gəncləri ermənilərin bütün mayasını necə batırmışdısa, festival da bu işdə bir möhür rolunu oynadı.

Azərbaycanda yüz illərlə mövcud olmuş dözümlü mühitin, multikulturalizmin qorunmasına dövlətimizin, şəxsən Prezident İlham Əliyevin, Heydər Əliyev Fondunun, şəxsən Mehriban xanım Əliyevanın yanaşmaları, xidmətləri əvəzsizdir, dünya üçün bir nümunədir. Monoetnik Ermənistan bu nümunəni görür, ancaq heç zaman tətbiq edə bilməz. Buna erməni cəmiyyətinin xarakteri, daha doğrusu xaraktersizliyi imkan vermir. Əgər dünyagörüşlü ermənilər tapılıb mehriban qonşuluq barədə düşünərsə belə, Ermənistan dövlətçiliyinin materiyası buna imkan verməz. İrəvanda hakimiyyətlər dəyişir, ancaq bədxah siyasət dəyişmir ki, dəyişmir... "Xarıbülbul" iki ölkə, iki dövlət, iki xalq arasındakı fərqi bir daha Şuşa yüksəkliyindən göstərmiş oldu! "Ölkələr belə inkişaf etməlidir, ancaq çoxkonfessiyalı, çoxmillətli ölkələrdə, cəmiyyətlərdə inkişaf olur, birlik olur, milli həmrəylik olur, sülh olur"! Dövlətimiz var olsun!

Qənirə PAŞAYEVA,
Milli Məclisin Mədəniyyət
komitəsinin sədri